

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Vir Apostolicvs seu Vita Et Virtvtes R.P. Alberti
Chanowsky è Societate Iesu in Provincia Boëmiae**

Tanner, Jan

Coloniæ Agrippinæ, 1660

Caput V. Amor erga Dominum Iesvm & cultus SS. Eucharistiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50633](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50633)

periculum evasurum: quod & contigit, ut cum equitatus Suecicus iam prope esset in januis, pater nihilominus bene longa duo miliaria senili, & ægerrimo suo passu emensus, salvus & integer manus eorum evaserit. Alias cum eadem hostiles copiæ, Duce Schlangio easdem Boemiæ partes invasissent, ipse spe in Deum plenissimus diffugientibus passim omnibus, stationem suam non deseruit: verum, cum in ea trepidatione, & provinciæ vastitate, nullum consuetis suis Apostolicis functionibus videret locum relictum, in quandam solitudinem prope Radomissum secessit, Deo & sibi soli vacaturus, ibique vitam egit anachoreticam, dum tempestate illa dispulsâ ad suos incolæ pagos & oppida redissent.

C A P U T V.

Amor erga Dominum IESVM & cultus SS. Eucharistia.

EX hac etiam tanta cum Divina Majestate familiaritate ortus est ardentissimus erga Deum amor, qui se in vultu gestisque eius omnibus prodebat, simulque
eximi-

eximius, ac planè rarus quidam erga Dei Filium pietatis affectus. Et certe, ut in virtutibus reliquis, ita se se Pater Albertus genuinum in hac pietate exhibuit Filium magni illius Patriarchæ sui S. Ignatij, cuius felicissimæ sanctissimæque animæ Deus optimus inter cælestia dona reliqua contulit etiam tenerrimum quendam inflammatissimæ erga Dominum IESUM dilectionis sensum, quo pectus eius colliquescebat dulcissimè, & cor ad omnia pro eius amore facienda pariter, ac toleranda fortissimè incitabatur.

Iam ergo si quis P. Alberto currenti, laboranti, sudanti, fatigato, affioto, cur se se tantopere excrucicaret, obiecisset, respondebat; ita Christum Dominum nostrum pro nobis hæc omnia, longèque plura fecisse ac tolerasse. Vnde & alios exemplo Christi Domini præcipuè ad studium vitæ Christianæ hortabatur atque ad id librum quendam de vita Christi Domini Sanctissimæque eius matris pijsime conscriptum, ex Germanico vertit in Boemicum, utque geminato typis ederetur procuravit.

Statuam aliquam ligneam pueruli IESU semicabatalem sæpe per omnes suas missiones

fiones, peregrinationesque passim circumferebat in menibus publicè, quamvis cum lignæ manus possent eximi, eam quandoque in sarcinulam componeret.

Hanc ille veuerationi omnium exponebat ad Alrare hanc gestari curabat in supplicationibus; etsi statua hæ essent rudes, quin & quædam illarum nullis fuerat super lignum illita coloribus, solo rudi lineo tecta indufiolo: Cùm ergo tantam P. Alberti erga puerulum IESUM notarent omnes pietatem, ut statuas eiusmodi, per campos per plateas, per pagos publicè baiularer, quasi sine Christo Domino comite nihil aggredi vel et nihil perficere; factum est, ut subinde Amici eius præcipui statuam illam sibi donari impetrarent, quã veneracionis atq; ad pietatis motum excitationis gratia, etiã ipsi seruibant, & colebant deuotissimè, præsertim cum quædam per tales statuas supra vires naturæ divinitus esse patrata fuerit vulgatam. Sed ille mox aliam rursus pueruli IESU statuam similem sibi procurabat; ex quibus supersunt etiamnum aliquæ, & sacrarum instar reliquiarum habentur in pretio singulari. Hinc fortè originem haecuit tantus in eo erga pueros Deo adducendos Zelus, quem tota illa Boemiæ pars admiri-

admirata est, & adhuc vehementer admiratur.

De Festis Salvatoris nostri memoriae per anni circulum dicatis quam solentissime piissimèque per pagos & oppida celebrandis erat perquam sollicitus; atque ideo sacro parasceves, vel alio è Sanctis illis passis Dei feris die pinm aliquod de cruciatibus eius populo spectaculum dabat, aut drama exhibebat, vel saltem puerorum de hoc argumento colloquium ad pios condolentiae motus excitandos opportunum inducebat; Dominicae sepulturae simulacrum, quam maximè potuit decore apparabat. Eadem diligentiam ornabat, exitabatque populi pietatem erga puerulum IESUM; unde praesepe & stabulum Bethlemiticum, ut poterat repraesentabat: cui rei cunilas in foro Pragae emptas non erubuit per forum illud, & plateas publice ad Collegium deportare.

Clarius tamen hunc tantum erga benedictum IESUM affectum ostendit in eo, quo tam pio est SS. Eucharistiam profecutus cultu. uocunque accedebat, primo omnium, si illic esset templi copia, in illud se conferebat; nec alias peruiam nullum eaiam Sacellulum praeteribat unquam; quod si posset non ingrederetur, & in quo aliquan-

quan-

quantisper non præcicaretur : quin toto illo
Boëmiæ tractu nec vnicum esse putatur
 templum , cui ipse beneficij aliquid non
 præstitisset : quorundam inalbari parietes
 quorundam adæquari pavimentum ; quo-
 rundam fenestras ; quorundam tecta cura-
 bat refici ; vt sic Domino IESU habitacu-
 lum esset quàm maximè decorum. Verno
 ac æstivo tempore flores per viam, per pra-
 ta per campos colligebat, & deportabat in
 templa, ipseque vt poterat altaria, & reli-
 quam templi faciem ac soppellectilem a-
 dornabat ; apparamenta sacro Missæ sacri-
 ficio procurabat ; quin ea etiam manibus
 conficiebat propriis. Existunt adhuc pla-
 reæ seu calulæ, stolaque Sacerdotales, ac
 pulvilli libro missali super altari sustentâdo
 aptati, & consuti eius manibus Horazdio vic-
 cij, Nepomucij, in Rabij, atq; alijs in locis
 nō paucis: quæ tantò maiore meretur æsti-
 mationē, quòd manus huius sancti viri fu-
 erint à chiragra valde afflictæ, & digito-
 rum nerui contracti. Circumferebat au-
 tem scatulam particulis variorum panno-
 rum, ac telæ sericæ plenam, ex quibus for-
 mabat crueulas stolis Sacerdotalibus, Hu-
 meralibus, Manipulis, sicubi deessent af-
 suendas: id quod si nec ipse nec fæminæ ru-
 sticæ

stica aptè præstare possent, præstabant cognatæ, aliæque pietatis causâ familiares ei Virgines nobiles, quibus etiam subinde verbis suavissimis artificiosè persuadebat, ut temporibus pomeridianis secum ingressæ templi sacrarium, suppellectilem sacram lustrarēt, repararēt, renovarēt defectus sarcirēt ut sic mūdاتا omnia nitore redderētur

Accidit nihilominus, ut hæc ipsa rerū sacrarum tanta cura periculū sacrarū vitæ ei quodā tēpore creārit. Nāque dum Bernardicij suppellectilē Ecclesiæ in templo cōgregat, & componit, ut imminenti militari rapinæ ereptam alio deportet, imprudentes rustici incolæ hanc eius providentiā de prædationem templi sui interpretati, armati præforibus adstant, Patremque cum sacro thesauro egredientem invadunt, circumdant, & quo cum spolijs hisce properet, minaces expostulant. Pater errore eorum animadverso, mox sarcinam deponit, vultuque suavissimo *Filiolos* compellat, & quidnam furor ille, quid bombardæ, quid arma velint, blandè interrogat, ac tum causam facti sui exponens, se enim vero suppellectilem illam sacram voluisse à prædonibus tutam; quam proinde, si loco tutiori servent & vellent illi ipsi deponere, acciperent,

perent,

perent, asportarent, asservarent. Accep-
tant ergo Rustici, atque alio tentant aspor-
tare, sed itineribus omnibus à milite præda-
bundo penitus impeditis, necessariò re-
gressi P. Albertum ad eunt, veniam erro-
ris exposcunt, simulque ut res illas curæ
suz iterum resumat, deprecantur: quibus
ille obiter & dulcissime objurgatis, Mon-
strantiam insuper, seu ferculum S. Euchari-
stie circumferendæ destinatum, quod
paullo ante, illis inscijs, pro templo Ber-
nadicensi ipse procurarat, exhibet, & quan-
tam suppellectilis sacre templique illorum
curam habeat, declarat, ac demum ab illis
in copiosas jam lacrymas planè effusis sar-
cinam illam curandam & asservandam
rursus assumit.

Apud templorum Aedituos potius,
quam apud alios pernoctabat, ut templi
claves haberet ad manus, ut quando noctu,
aut primo mane vellet, illud posset facile
adire: orabat enim, quoties poterat, &
quidem subinde totis noctibus in templo
coram V. Sacramento prostratus humi
in genua idque si esset sine arbitrio
templi pavimento medio; ubi etiam horas
suas canonicis clamorè, & vehementibus
interpositis susperijs, ut exaudiri possent,
pertolve-

persolvebat; alijs verò supervenientibus ab illis vocibus temperabat.

Si coram SS Eucharistiæ uspiam lampas nulla arderet, dolenter ferebat; optabatque foundationes institui perpetuas in Parochijs ad ignem Eucharistiæ honori diu notuque arendum.

Sacratissimum missæ sacrificium, quasi in tanti mysterij cogitatione adsorptus, peragebat devotione maximâ, singula quodammodo verba perpendens, tantos inter affectus, ut supra celebrandis verticem cælestes quandoque flammæ, & globi ignei fuerint conspecti; ordinariè tamen non multum ultra semihoram, missam extendebat. Celebrat diebus singulis, quam diu dolores podagræ ei pedum usum non adimebant: qui si eum lecto affixissent, rursus se se postea proripiebat quamprimum semi sanus, atque inter graves adhuc cruciatus stans ad aram Missam faciebat. Chiragra non ipsi solebat esse impedimento: quia tamen ea pridie tortus fuisset gravissimè, mane tamen manus ad tractanda sacra mysteria habebat expeditas, quas deinde iterum sacro finito chiragræ dolores impediebant, quæ res multis erat, & verò etiamnum memorantibus est admirationi di

divinique prodigij aliquid hic solitum intervenire, multi arbitrantur.

Neque sui ille contentus animi devotione, maximam etiam erga hoc Sacratissimum mysterium conabatur in populo excitare reverentiam; adeoque nunquam sine præcipuis cujusdam venerationis indicijs, ac vultu ad devotionem composito deo loquebatur; nec sacrificium hoc sine honoris præfatione vocabat simpliciter *Missam* sed *Sanctum novi testamenti sacrificium*: ut sic plebi rusticæ, quantam posset V. Sacramenti æstimationem ingeneraret.

Cum rusticos oppidanosque laboribus suis occupatos ad sacrum *Missæ* sacrificium diebus profestis audiendum adverte-
ret non convenire, circumibat ipse domos singulas, humanissimeque sed potentissime persuadebat, ut diebus singulis, singuli per ordinem ex domo qualibet mane ad sacrum audiendum convenirent: non enim futurum ex unius hominis per horæ dimidium absentia ullum domi incommodum quin potius Deum id eis benedictione cælesti compensaturum. Ut autem in populus id faceret tanto promptius, majorique cum fructu suarum animarum sæpius illis omnia *Missæ* mysteria, omnesque cæremonias,

ac totum sacerdotis, atque Altaris vestitum
 apparatusque interpretabatur, & memo-
 ria Dominicæ Passionis applicabat; nec so-
 lum id ex suggestu, sed etiam stans ad Altare
 & se se celebrandæ Missæ accingens: tunc
 enim post ea, quæ ad aram, ad calicem, alia-
 que altari circumposita pertinent, prius
 explanata, exponebat sacerdotalis vesti-
 menti partes singulas, simul eas induendo
 adeoque dum humerale acciperet, conver-
 sus ad populum ejus mysteria ac ceremoni-
 as humiliter, ferventer, atque affectuose
 explanabat, eodem modo dum Albam in-
 duerit; & sic reliquas partes omnes, donec
 casulâ jam vestitus omnes præsentis ad
 pijsimè devotissimeque toto Missæ tempo-
 re Deum adorandum hortatus cum om-
 nium simul incredibili affectu, quasi qui-
 dam Seraphinus Missam inchoabat.

Quando more suo in populis publicis,
 aut alias rusticos ad pietatem hortabatur,
 & hoc motivo, quod Missam esse
 diceret memoriam Passionis Domini-
 cæ: in Passione autem quosdam Christum
 Dominum blasphemasse, irrississe, condem-
 nasse, quosdam ei collacrymatos esse, con-
 doluisse, eumque laudibus esse profecutos:
 ita nunc quosdam hæreticos, & Judæos hoc

C

Sa-

n in
 otio
 tiffi
 o ex
 sine
 cijs
 leeo
 ono
 ssan
 r: u
 . Sa
 ibus
 fici
 rre-
 mot
 sim
 per
 l la
 nim
 m-
 um
 ca-
 ulus
 um
 om-
 ias,
 ac

Sacratissimum sacrificium, adeoque in eo Christum Dominum irridere, blasphemare, contemnere, & Missam negligere: quosdam verò pios Christianos eum in hoc memoriali Passionis ejus, celebrare, venerari. Iam ergo eos esse oportere ex numero eorum, qui sacra hæc mysteria piè frequentent, Christum Dominum in eis laudent, venerentur, & adorent.

In magnas nonnunquam effundebatur Sacerdotij laudes, ejusque extollebat excellentiam sæpius ingeminando: *ô si omnes scirent excellentem Sacerdotij dignitatem.*

Festum Corporis Christi magna obibat ceremoniâ, publicosque faciebat apparatus ac spectacula, quin & declamationes habebat ad populum linguâ vernaculâ, quos pueri Angelorum habitu ornati magnâ plebis admiratione & voluptate peragebant.

CAPUT. VI.

AMOR CRUCIS.

TAm incensus erga Salvatorem nostrum amor, etiam tacente calamo indicat ingentem crucis ac dolorum in eo amorem